

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ Տ. Տ. ՎԱԶԳԵՆ Ա.Ի ԶԱՏԿԱԿԱՆ ՔԱՐՈԶԸ

Ս. ԷԶՄԻԱՇՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻՆ

«Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց»:

Սիրելի հաւատացեալներ մեր,

հնութեան վարթոնի զարնանաբոյր այս օրերին, ինչպէս օրեւ արեան երկնի, այնպէս էլ մեր հոգիների արեան՝ փրկիչը մեր Քրիստոս, իր լոյս երեսն է բացում աշխարհին, մեզ բոլորիս աւետելով թէ «յարեալ ի մեռելոց»:

Այո՛, Քրիստոս յարութիւն առաւ մեռելներից: Եւ ինչպէս զարեւր սահեցին, այնքան առաւել պայծառացաւ վկայութիւնը այս ամենաշաղթ:

Ոյգ պատահեց երկու հազար տարիներ առաջ, երոստղէմ քաղաքում, մութ գիշերին դէպի լոյս առաւօտ, երբ աշխարհը նիրհում էր խոր քնի մէջ: Նրբում էին նաեւ գիւնուորները Հռոմի, պահակները սուրբ գերեզմանի: Ոչ ոք չեսաւ, թէ ինչպէ՞ս ճապալուեց ծամբ քաղք գերեզմանի, թէ ինչպէ՞ս մարմինը Յիսուսի կենդանի շունչ առաւ, թէ ինչպէ՞ս լոյսի պէս նա դէպի վեր, դէպի երկնք բարձրացաւ՝ գերեզմանը թողնելով դատարկ . . .:

Այո՛, ոչ ոք չեսաւ յարութիւնը Քրիստոսի, բայց բոլորը շեսան գերեզմանը դատարկ եւ լսեցին հրեշակների ձայնը. «Ինչո՞ւ էի փնտրում մեռելների մէջ՝ Նրան, որ կենդանի է. Նա այստեղ չէ, Նա յարութիւն է առել» (Ղկա. ԻԿ. 6): Եւ հրաշի ու անմահութեան ծառայի մահախուճապ բազմութիւնները մարդկային դարից դար վկայեցին, թէ ճշմարտապէս յարեալ Քրիստոս ի մեռելոց:

Փոխուեցին ժամանակները, յեղաշրջուեցին պայմանները կեանքի, գիտութիւնը նոր հորիզոններ բացեց մարդկային իմացութեան ստաջ, բայց ամէն բանից վեր՝ միշտ հէ՛տ, միշտ դիւքի հնչեց Յիսուսի պատգամը. «Եւ կենդանի եմ եւ դուք կենդանի լինելոց էի»: Իսկ մի՞շտ առաքեալը՝ Պօղոս, Յարութեան տեսիլք իր հոգում, ճշմարտում է. «Որպէս եւ գրեալ է, եղև մարդն առաջին Ադամ ի հոգի կենդանաւոր» . . . «Եւ որպէս զգեցաք զպատկեր հողեղինին, զգեցցուք եւ զպատկեր երկնաւորին» (Ա. Կորնթ. ԺԵ. 45, 49):

Որովհետեւ Յիսուս յարութիւն առնելով մեռելներից, Նրա մարմինը ոչ միայն մահից դէպի կեանք գնաց, այլ Նա՛ մարդկային մարմին առած՝ երկրաւոր կեանքից անցաւ դէպի նոր կեանք առ Աստուծ:

Յիսուս իր մարմնով գնաց դէպի մահ, բայց իր յարութեամբ մահին յաղթեց, նոր կեանք ունեցաւ եւ մահկանացու մարդկանց մեծ յոյսը բողբոյ, թէ նրանք եւս կենդանի պիտի լինեն, ժառանգելով յաւիտեական կեանքը։ Այսպէս է, որ ամէն գերեզմանից այն կողմ, հեռու հորիզոնի վրայ, յուսացեալ մարդիկ շեսնում են դասարկ մի գերեզման։ Մեր մեռելների գերեզմանները փակում ենք եւ կնիւմ քրիստոնէական այս մեծ յոյսով։ Մենք կամենում ենք հուսաւ, թէ պատահական չէ, որ ծնունդ ենք ու աշխարհ եկել, եւ ոչ էլ ի զուր ենք տպւում այս կեանքը, մի օր անէաճալու համար անսահման ողնչի մէջ։ Այո՛, մարդը մի հիւլէ է այս անծայրածիր, անխնայի տիեզերքի անհունում, բայց այդ մարդ-հիւլէն է, որ իմաստ, նպատակ ու շունչ է տալիս ուղջ տիեզերքին։

Ամմահութեան յոյսը՝ մարդկայինը բնորոշող ամենախոր զգացումն է։ Ամենավաւերական մարդը այն էակն է, որ իր սրտում ծրարել է ամմահութեան յոյսը։

Սիրելի հաւատացեալներ, պատմութեան հորիզոնի վրայ, Յարութեան վկաններ են հանդիսացել նաեւ մեր ազգի զաւակները, Աւետարանի լոյսի նառապայթումովը Հայաստան աշխարհում, առաքելական դարից սկսեալ։ Մեր նախնիները առաջիկաներից եղան, որ իրենց արեւը բացեցին Յարութեան աւետիսին, ամմահութեան յոյսին։ Մեր նախնիները հաւատացան, թէ կենդանի է Քրիստոս եւ թէ իրենք էլ կենդանի են լինելու։ Նրանք այս անցաւոր կեանքը ապրեցին Յարութեան յոյսով։

Յարութեան յոյսն ու ճեխիլը պայծառակերպեց մեր ազգի հոգին ու պատմութիւնը։ Հայ ազգը այսպիսով է, որ տաւա «հոգի կենդանարար» եւ «զգեցաւ պատկերը երկնաւորին», ինչպէս պիտի սուր Պօղոս առաքել։ Յարութեան ճեխիլով եւ յաւէտ ապրելու յոյսով է, որ հաեւ մեր ազգը դարձաւ մեակոյթ սեղծող եւ մեակոյթ կրող ժողովուրդ, մեակոյթ բառի ամենալայն ու համապարփակ իմաստով։ Վասնզի այս արեւի տակ, տաւան ամմահութեան ճեխիլի, առանց «մահին յաղթելու» հոգեկան ստուգութեան, չի կարելի վաւերական մեակոյթ սեղծել։

Մարդկային ցեղը, յաւէտ ապրելու իր ճենչը, իր յոյսը դրոճում է պատմութեան նամապարհների վրայ, մանաւանդ մեակոյթ սեղծելով։ Պատահական երեւոյթ չէ, որ բոլոր արուեստները ծնունդ եւ սնունդ են առել կրօնական ապրումների ակունքներից։

Հայ ժողովրդի հոգու խորում խառնուած է ամմահութեան յոյսը։ Յարութեան վկայութեան ժառանգորդներն են հաեւ մենք այսօր, մեր օրերին ապրող Հայերս ի Հայաստան եւ ի սփիւռս աշխարհի։

Զատկական այս առաւօտեան, երբ Քրիստոսի Յարութեան աւետիսը թռիչք է առնում մեր արեւից, ողջունենք մէկս միւսին եղբայրական սիրով, մէկս միւսի նակասին կարգանք դրոճը մեծ յոյսի, մէկս միւսով գոտալընդունենք եւ ներշնչուենք, շարունակելու համար մեր ազգային, հոգեւոր եւ մեակութային առաքելութիւնը մեր Մայր Հայրենիքում եւ սփիւռքի տարածքի վրայ։ Հայ հայրենիք եւ հայ սփիւռք, անշարժ կանգնած մեր լոյս հաւատքի վէմի

Ե. ԶԱՏԿԻ ՊԱՏԳԱՄ՝

Կը խօսիմք Երուսաղէմէն, Ս. Յարութեան Տաճարէն, Քրիստոսի սրբազնաստուրք գերեզմանի սեմէն: Զատիկ է, *soli*՝ Քրիստոսի մեծապայծառ Յարութեան: Իւ սա պահուն մեզի համար սրբազան պարտականութիւն կը համարենք ողջունել մեր սիրեցեալ համայն ժողովուրդն Հայոց որ ի Հայրենիա եւ ի ափիւռս աշխարհի, յամուն Երուսաղէմի Ս. Աթոռի սիրեցեալ Դահակալ Ամեն, Տ. եղիւք Ս. Պատրիարքին, Ս. Յակոբեանց զինուորեալ Միաբանութեան եւ Սաղիմահայ համայնքին:

Այստեղ, Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին առջեւ, Ս. Զատիկի շնորհաբեր այս առաւօտուն, բոլորս ի միասին կ'աւօթենք մեր սիրեցեալ համայն Հայ ժողովուրդին, մեր քանկագին ու սիրեցեալ Հայրենիքին, համայն հայութեան հոգեւոր կեդրոն Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնին եւ մեր ազգին շատ սիրեցեալ Վեհափառ Հայրապետ Տ. Տ. Վազգէն Սրբազնապետն Կաթողիկոսի բարօրութեան, երջանկութեան եւ աւուշաւորութեան համար:

(*) *Պատշաճ Նկատիցինք, փոխան Խմբագրականի, տեղ տալ այն քաղաքին՝ զոր խօսեցաւ Ս. Աթոռոյ Պատր. Փոխանորդ Գերշ. Տ. Կիրոյ եպս. Գարիկեան Ս. Զատիկի առաւօտուն. Ս. Յարութեան Տաճարին մէջ, ի ներկայութեան Ամեն. Ս. Պատրիարք Զօր: Քարոզը ծայնասփռուեցաւ Իսրայէլեան ռաթիօկայանէն:*

ԽՄԲ.

վրայ, մնանք հաւատարիմ այդ առաքելութեան, անմար տենչովը՝ միշտ պէսի աղբիւրը լոյսի, միշտ դէպի բարձունքները անմահութեան:

Եւ որովհետեւ Քրիստոսի Յարութեան աւետիսը նաեւ խաղաղութեան ու արդարութեան յաղթանակն է խորհրդացում, աղօթքին ջերմապէս, որ յարուցեալ Փրկիչը բոլորիս լուսաւորի ու զօրացնի իւր շնորհներով, որպէսզի եւրբի վրայ մեր կեանքի համբին լինենք խաղաղաբար «լուսոյ որդիներ», պատշաճ կանխելու աշխարհը՝ կործանաբար փորձաքիւններէն եւ ցեղասպան պատերազմներէն:

Քրիստոս խաչուեց մարդկանց մղիւնի համար եւ յարութիւն առաւ նրանց փրկութեան համար, որով եւ կոչուեց «իւստի խաղաղութեան» եւ «արեգակ արդարութեան»:

Մարդկային աշխարհի երկնակամարի վրայ բոլ միշտ ազատ ու անխափան շողայ արդարութեան արեգակը խաղաղութեան:

Սիրելիներ մեր, յուսացեալ սրտերով ցնծացէ՛ք եւ ուրախ եղէ՛ք, զի «յարեաւ Քրիստոս» ի մեռելոց եւ մեզ գլխանս պարգեւեաց:

Շնորհք, աւր եւ խաղաղութիւն յարուցեալ Փրկիչն մեր Յիսուսի Քրիստոսի եղիցին ընդ ձեզ այժմ եւ միշտ. Ամեն:

3 Ապրիլ 1983.